

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR.....
RADY MIEJSKIEJ W LIDZBARKU
Z DNIA.....

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY
LIDZBARK**

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2015

Lidzbark Welski

Spis treści

1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	3
1.1.	Ogólne zasady polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	4
2.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	5
	Strefa rozwoju - miejska – oznaczona na rysunku studium symbolem „A”.	6
	Strefa B - podmiejska, C – sublokalnych ośrodków gminnych, D – ośrodków integralnych, E – rolniczo-przyrodnicza.....	12
2.1.	Obszary wyłączone z zabudowy.....	14
3.	TURYSTYKA.....	15
4.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	16
4.1.	Główne kierunki ochrony środowiska.....	16
4.2.	Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody.....	19
	Rezerваты przyrody	19
	Użytki ekologiczne	20
	Pomniki Przyrody	20
	Welski Park krajobrazowy.....	24
	Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy.....	26
	Obszar Chronionego Krajobrazu.....	28
	Obszary Natura 2000.....	29
	Lasy ochronne.....	29
	Proponowane formy ochrony przyrody.....	30
4.3.	Ochrona wartości środowiska przyrodniczego	31
5.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	35
5.1.	Obiekty i tereny zabytkowe, objęte ochroną prawną	35
5.2.	Ochrona obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków	36
5.3.	Ochrona obiektów ujętych w ewidencji zabytków	36
5.4.	Nieruchome zabytki archeologiczne	37
5.5.	Aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego	37
5.6.	Ochrona obiektów sakralnych oraz parków,	38
5.7.	Ochrona obiektów architektury i budownictwa	39
5.8.	Ochrona wsi i osad o zachowanym układzie i wartościach kulturowych.....	39
6.	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	40
6.1.	Komunikacja drogowa	40
6.2.	Komunikacja kolejowa	41
	Według ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przewidziana jest modernizacja linii kolejowych Działdowo – Chojnice i Działdowo – Nidzica – Wielbark – Ostrołęka.....	41
6.3.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	42
	Zaopatrzenie w wodę.	42
	Odprowadzanie ścieków.....	42
6.4.	Elektroenergetyka.....	43
	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.	44
6.5.	Gazownictwo i ciepłownictwo	44
6.6.	Telekomunikacja	45

6.7.	Gospodarka odpadami.....	46
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	47
8.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	48
9.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	49
	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	49
	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.	49
	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ²	50
	Obszary przestrzeni publicznych.....	50
10.	OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	50
11.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	51
12.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	52
13.	OBIEKTY I OBSZARY, DLA KTÓRYCH W ZŁOŻU KOPALINY WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY	53
14.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA	54
15.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	54
	Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji.	54
	Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji.	55
16.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	55
17.	INNE OBSZARY PROBLEMOWE	55

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Ważnym czynnikiem decydującym o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój turystyki na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniając przy tym uwarunkowania przedmiotowego obszaru. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium zawiera ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej. Ponadto zawiera nieobowiązkowe postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

Z przeprowadzonej oceny istniejących uwarunkowań przyrodniczych wynikają następujące podstawowe kierunki polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- zachowanie, ochrona i kształtowanie gminnego systemu obszarów chronionych, właściwe respektowanie zasad ochrony środowiska;
- ekologizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ekologizacja przestrzeni osadniczej;
- rozwój turystyki uwzględniający chłonność lasów i jezior.

1.1. Ogólne zasady polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Rozwój przestrzenny gminy musi być podporządkowany nadrzędnemu celowi wszelkiej działalności człowieka, jakim jest poprawa warunków życia mieszkańców. W odniesieniu do zakresu działalności władz samorządowych gminy będzie to dotyczyło głównie poprawy dostępności do urządzeń publicznych, m.in.: administracja, oświata, zdrowie, kultura, sport, wypoczynek, opieka społeczna, komunikacja, gospodarka komunalna itp.. Waloryzacja istniejących i potencjalnych uwarunkowań przestrzennych, ekologicznych, gospodarczych, społecznych, demograficznych i technicznych daje podstawę do sformułowania ogólnych zasad polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- przyjęcie w rozwoju gminy kryterium ekologicznego ze względu na ochronę środowiska przyrodniczego;
- wzmocnienie i rozwój Miasta Lidzbark jako ośrodka skupiającego większość podstawowych funkcji;
- rozwój turystyki poprzez regulację terenów zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej oraz wzmocnienie funkcji turystycznej miasta i gminy;
- rozwój zabudowy w obrębie wskazanych stref zgodnie z wyznaczonymi funkcjami;
- wyłączenie terenów rolnych z możliwości zabudowy celem ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zapobieganiu przekształceń krajobrazu;
- preferowanie rozwoju osadnictwa na zasadzie uzupełniania i wzbogacania istniejącej zabudowy poprzez kontynuację istniejącej zabudowy - wykorzystanie wolnych niezabudowanych terenów położonych przy istniejących drogach;
- koncentracja terenów przemysłowych, magazynowych i składowych wokół terenów już istniejących głównie w sąsiedztwie obwodnicy miasta.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

W celu określenia kierunków rozwoju miasta i gminy Lidzbark wyodrębniono i wskazano granice stref rozwoju, stref funkcjonalnych oraz terenów funkcjonalnych.

Schemat podziału gminy na poszczególne strefy:

<u>Obszar administracyjny miasta</u>	<u>Obszar administracyjny gminy</u>
<p><u>STREFA ROZWOJU „A”</u></p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p><u>STREFY FUNKCJONALNE:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ <u>CENTRALNA</u> ✚ <u>ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I USŁUGOWEJ</u> ✚ <u>PRODUKCJI, SKŁADÓW I MAGAZYNÓW</u> ✚ <u>PRZYRODNICZA, REKREACJI, TURYSTYKI I SPORTU</u> <p style="text-align: center;">↓</p> <p><u>TERENY FUNKCJONALNE:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Zabudowa mieszkaniowa i usługowa intensywna</u> • <u>Zabudowa mieszkaniowa i usługowa</u> • <u>Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami</u> • <u>Zabudowa usługowa</u> • <u>Zabudowa użyteczności publicznej</u> • <u>Zabudowa rekreacji indywidualnej i zbiorowej</u> • <u>Tereny usług sportu i rekreacji</u> • <u>Tereny ogrodów działkowych</u> • <u>Tereny zieleni naturalnej otwartej</u> • <u>Tereny zieleni urządzonej</u> • <u>Tereny lasów i dolesień</u> • <u>Tereny cmentarzy</u> • <u>Zabudowa produkcyjna, składów i magazynów</u> • <u>Tereny infrastruktury technicznej</u> 	<p><u>STREFA ROZWOJU „B”, „C”, „D”, „E”</u></p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p><u>TERENY FUNKCJONALNE:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Tereny rozwoju mieszkalnictwa i usług</u> • <u>Tereny rozwoju turystyki</u> • <u>Tereny rozwoju aktywizacji gospodarczej</u>

• <u>Tereny wód powierzchniowych</u>	

Z uwagi na zróżnicowaną strukturę przestrzenną dopuszczane są zmiany, korekty granic oraz funkcji terenu wyznaczonych w studium w oparciu o przeprowadzone analizy, stanu faktycznego i prawnego na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefa rozwoju - miejska – oznaczona na rysunku studium symbolem „A”

Strefa obejmuje miasto Lidzbark – główny ośrodek gminny. Jednocześnie strefę rozwoju miejską podzielono na strefy funkcjonalne w oparciu o przeważającą funkcję w terenie.

Wyróżniono strefy:

 Centralną.

Strefa ta obejmuje centralną część miasta, w której dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna z usługami centrotwórczymi oraz usługami publicznymi.

 Zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Strefa ta obejmuje północno-wschodnią, południową oraz niewielki fragment północno-zachodniej części miasta. Przeważającą funkcją strefy jest zabudowa mieszkaniowa uzupełniona zabudową usług publicznych, zabudową usługową, usług sportu i rekreacji oraz tereny zieleni urządzonej.

 Produkcji, składów i magazynów.

Strefa ta obejmuje wschodnią część miasta, linie kolejową oraz niewielki fragment centralnej części miasta. W strefie zlokalizowane są istniejące zakłady produkcyjne, składy i magazyny. Rozwój funkcji produkcyjnej, składów i magazynów w strefie jest zdeterminowany lokalizacją obejścia drogowego miasta Lidzbark w ciągu drogi wojewódzkiej 544, jak i istniejącymi zakładami.

 Przyrodnicza, rekreacji turystyki i sportu.

Strefa ta obejmuje zachodnią część miasta, pas zieleni wzdłuż rzeki Wel wraz z terenami cmentarza oraz ogrodami działkowymi oraz ogrody działkowe w północnej części miasta. W strefie zlokalizowane są tereny lasów, zieleni naturalnej otwartej, zieleni urządzonej, cmentarzy oraz tereny rekreacji indywidualnej i zbiorowej oraz usługi sportu i rekreacji.

We wszystkich strefach zlokalizowane są tereny zieleni urządzonej. Zakłada się realizację zieleni parkowej, skwerów i zieleńców we wskazanych obszarach oraz połączenie ich w miejski system zieleni ciągami pieszymi i rowerowymi. Ponadto w mieście wyodrębniono tereny infrastruktury technicznej, elektroenergetycznej, wodociągowej, komunikacyjnej, itd..

Dla stref funkcjonalnych określono następujące zasady zagospodarowania i wskaźniki:

<u>TEREN FUNKCJONALNY</u>	<u>ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I WSKAŹNIKI</u>
<p><i>Zabudowa mieszkaniowa i usługowa – intensywna</i></p>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną oraz usługową przy czym funkcje mogą występować łącznie i rozdzielnie. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ inwestycje w zakresie zarówno budownictwa jednorodzinnego jak i wielorodzinnego, ➤ usługi publiczne i komercyjne oraz nieuciążliwe rzemiosło usługowe, ➤ obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m², ➤ zieleń urządzoną oraz urządzenia sportu i rekreacji o charakterze publicznym, ➤ urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ➤ łączenie funkcji mieszkaniowych i usługowych, ➤ zakaz lokalizacji obiektów usługowych mogących powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla podstawowych funkcji terenu, ➤ realizację działalności usługowej nie powodującej pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 50 do 80 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 10 do 20 % powierzchni działki budowlanej.
<p><i>Zabudowa mieszkaniowa i usługowa</i></p>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową przy czym funkcje mogą występować łącznie i rozdzielnie. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ inwestycje w zakresie budownictwa jednorodzinnego, ➤ usługi komercyjne oraz nieuciążliwe rzemiosło usługowe, ➤ zieleń urządzoną oraz urządzenia sportu i rekreacji, ➤ urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ➤ łączenie funkcji mieszkaniowych i usługowych, ➤ zakaz lokalizacji obiektów produkcyjnych oraz usługowych, mogących powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla podstawowych funkcji terenu,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ w niezbędnym stopniu należy wprowadzić zieleń izolacyjną wzdłuż wskazanych w studium ważniejszych ciągów komunikacyjnych, ➤ realizację działalności usługowej nie powodującej pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 50 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 20 do 30 % powierzchni działki budowlanej.
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową przy czym funkcje mogą występować łącznie i rozdzielnie. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ inwestycje w zakresie budownictwa wielorodzinnego, ➤ usługi komercyjne oraz nieuciążliwe rzemiosło usługowe, ➤ obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m², ➤ zieleń urządzoną oraz urządzenia sportu i rekreacji, ➤ urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ➤ łączenie funkcji mieszkaniowych i usługowych przy czym funkcja usługowa znajdować się może wyłącznie w parterach obiektów budowlanych, ➤ zakaz lokalizacji obiektów produkcyjnych oraz usługowych, mogących powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla podstawowych funkcji terenu, ➤ realizację działalności usługowej nie powodującej pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 30 do 60 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 20 do 40 % powierzchni działki budowlanej.
Zabudowa usługowa	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: usługi komercyjne, handlu, gastronomii itp. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów; ➤ lokalizacje obiektów handlowych, w tym o powierzchni sprzedaży do 2000 m²; ➤ lokalizację mieszkań na wyższych kondygnacjach oraz obiektów mieszkalnych związanych z podstawowym przeznaczeniem gruntów pod warunkiem, że stanowią uzupełnienie lub wzbogacenie wiodącej funkcji terenu, ➤ łączenie lokali mieszkalnych z działalnością usługową nie powodującą pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania

	<p>sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 70 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 10 do 20 % powierzchni działki budowlanej.
Zabudowa użyteczności publicznej	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: usługi oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, obiekty administracji publicznej, obiekty sakralne i inne usługi publiczne. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów; <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 60 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 10 do 40 % powierzchni działki budowlanej.
Zabudowa rekreacji indywidualnej i zbiorowej	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: usługi rekreacji indywidualnej i zbiorowej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ obiekty sportu i rekreacji, ➤ tereny przestrzeni publicznej, ➤ lokalizację usług zdrowia, usług publicznych; ➤ dla terenów graniczących z terenami wód lokalizację pomostów i innych urządzeń wodnych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenu. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 5 do 40 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
Tereny usług sportu i rekreacji	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: usługi sportu i rekreacji. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację usług zdrowia, usług publicznych; ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 5 do 20 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
Tereny ogródków działkowych	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: ogródki działkowe. <p>Dopuszcza się:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zmianę przeznaczenia ogrodów działkowych na ogrody rekreacyjne, z dopuszczeniem domków rekreacyjnych, ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ urządzenie ciągów spacerowych, ➤ nasadzenia zieleni typu parkowego. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 30 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
<i>Tereny zieleni naturalnej otwartej</i>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: tereny zieleni naturalnej otwartej. <p><i>Obowiązuje utrzymanie terenów zieleni naturalnej jako otwartych przestrzeni przyrodniczych celem ochrony obszarów przyległych do rzeki Wel, jeziora Lidzbarskiego oraz terenów podmokłych. Tereny pokrywają się z terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi.</i></p>
<i>Tereny zieleni urządzonej</i>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zieleni urządzonej, parki, skwery, zieleńce, parki leśne; ➤ urządzenie ciągów spacerowych; ➤ lokalizacje placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych; ➤ lokalizacje obiektów małej architektury; ➤ połączenie terenów zieleni urządzonej w system zieleni miejskiej; ➤ lokalizacje obiektów budowlanych służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ lokalizacje obiektów kubaturowych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenów. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 5 do 10 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
<i>Tereny lasów i doleśień</i>	<p>Tereny leśne w granicach podlegają ochronie na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych, w tym zawartych w planach urządzenia lasów. Tereny proponowane do zalesienia stanowią uzupełnienie istniejących terenów leśnych oraz tereny, na których sukcesja lasu już występuje.</p>
<i>Tereny cmentarzy</i>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: tereny cmentarzy, ➤ iż rozbudowa istniejących i ewentualna budowa nowych cmentarzy może nastąpić wyłącznie po przeprowadzeniu badań geologicznych oraz analizie zagospodarowania terenu potwierdzającej spełnienie wszystkich warunków lokalizacyjnych, o których mowa w przepisach odrębnych (w szczególności określających, jakie tereny pod względem sanitarnym są

	<p>odpowiednie na cmentarze)</p> <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ lokalizacje obiektów kubaturowych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenów. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 5 do 10 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
Zabudowa produkcyjna, składów i magazynów	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zakłady produkcyjne, rzemieślnicze, bazy, składy i magazyny, usługi uciążliwe; ➤ wprowadzenie zieleni izolacyjnej i krajobrazowej wysokiej i niskiej na granicach z terenami zabudowy mieszkaniowej i usługowej, ➤ wprowadzenie rozwiązań ograniczających, technicznych lub technologicznych, ograniczających negatywne oddziaływania tych obiektów na otoczenie, a w szczególności na tereny zabudowy mieszkaniowej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów; ➤ lokalizacje ciągów komunikacyjnych i związanych z nimi urządzeń; ➤ remonty, przebudowę, adaptację istniejących obiektów zgodnie z przeznaczeniem terenów; ➤ obiekty handlowe, w tym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 1 do 60 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 20 do 40 % powierzchni działki budowlanej.
Tereny infrastruktury technicznej	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: tereny infrastruktury technicznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej i komunikacyjnej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizacje zieleni izolacyjnej, ➤ lokalizacje obiektów kubaturowych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenu. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 0 do 40 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 40 do 70 % powierzchni działki budowlanej.
Tereny wód powierzchniowych	<p><i>Tereny wód powierzchniowych obejmują rzekę Wel, jezioro Lidzbarskie, jezioro Markowe oraz zbiorniki wodne wskazane na rysunku studium.</i></p>

	Zagospodarowanie terenów zgodnie z przepisami odrębnymi.
--	--

Strefa B - podmiejska, C – sublokalnych ośrodków gminnych, D – ośrodków integralnych, E – rolniczo-przyrodnicza

Położone poza granicami administracyjnymi miasta Lidzbark. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej stref wyznaczone zostały w oparciu o aktualne zagospodarowanie terenów.

Przeznaczenie terenów wynika z ich dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej wyznaczono w oparciu o trzy podstawowe funkcje:

- ✓ tereny rozwoju mieszkalnictwa i usług,
- ✓ tereny rozwoju turystyki,
- ✓ tereny aktywizacji gospodarczej.

<u>TEREN FUNKCJONALNY</u>	<u>ZASADY ZAGOSPODAROWANIA I WSKAŹNIKI</u>
<i>Tereny rozwoju mieszkalnictwa i usług</i>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową przy czym funkcje mogą występować łącznie i rozdzielnie. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ inwestycje w zakresie budownictwa jednorodzinnego, ➤ usługi komercyjne oraz nieuciążliwe rzemiosło usługowe, ➤ zieleń urządzoną oraz urządzenia sportu i rekreacji, ➤ urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ➤ łączenie funkcji mieszkaniowych i usługowych, ➤ zakaz lokalizacji usługowych, mogących powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla podstawowych funkcji terenu, ➤ łączenie lokali mieszkalnych z działalnością usługową nie powodującą pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 50 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 20 do 30 % powierzchni działki budowlanej.
<i>Tereny rozwoju turystyki</i>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: usługi rekreacji indywidualnej i zbiorowej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ obiekty sportu i rekreacji,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tereny przestrzeni publicznej, ➤ dla terenów graniczących z terenami wód lokalizację pomostów i innych urządzeń wodnych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenu. <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 10 do 40 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 60 do 80 % powierzchni działki budowlanej.
<p><i>Tereny rozwoju aktywizacji gospodarczej</i></p>	<p>Ustala się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przeznaczenie gruntów pod: zakłady produkcyjne, rzemieślnicze, bazy, składy i magazyny, usługi; ➤ wprowadzenie zieleni izolacyjnej i krajobrazowej wysokiej i niskiej na granicach z terenami zabudowy mieszkaniowej i usługowej, ➤ wprowadzenie rozwiązań ograniczających, technicznych lub technologicznych, ograniczających negatywne oddziaływania tych obiektów na otoczenie, a w szczególności na tereny zabudowy mieszkaniowej. <p>Dopuszcza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń komunikacji, w tym parkingów, ➤ lokalizację ciągów komunikacyjnych i związanych z nimi urządzeń, ➤ remonty, przebudowę, adaptację istniejących obiektów zgodnie z przeznaczeniem terenów; ➤ obiekty handlowe, w tym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia zabudowy od 1 do 60 % powierzchni działki budowlanej, ➤ minimalna/maksymalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych od 20 do 40 % powierzchni działki budowlanej.

Strefa rozwoju podmiejska – oznaczona na rysunku studium symbolem „B”

Strefa obejmuje swym zasięgiem tereny położone po północno-wschodniej oraz południowej stronie miasta Lidzbark. Po północno-wschodniej części miasta w strefie „B” wyznaczono tereny aktywizacji gospodarczej obejmujące funkcje przemysłowe, składów, magazynów i usług oraz wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Po południowej stronie miasta wyznaczono tereny do rozwoju zabudowy mieszkaniowej z usługami oraz tereny rozwoju turystyki. Ponadto w strefie dopuszcza się lokalizację wszelkich obiektów infrastruktury niezbędnych do prawidłowego zagospodarowania terenów, jak również wyodrębnienia na etapach projektowych terenów zieleni. Dopuszcza się utrzymanie istniejącego zagospodarowania terenów.

Strefa sublokalnych ośrodków gminnych – oznaczona na rysunku studium symbolem „C”

Strefa obejmuje miejscowości Kiełpiny, Wąpiersk, Słup, Jeleń, Klonowo, Dłutowo. W miejscowościach wyznaczono tereny uzupełnienia i rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Miejscowości charakteryzują się wysokim potencjałem rozwoju determinowanym przez czynniki lokalizacyjne, środowiskowe oraz komunikacyjne. Ponadto w strefie dopuszcza się lokalizację wszelkich obiektów infrastruktury niezbędnych do prawidłowego zagospodarowania terenów, jak również wyodrębnienia na etapach projektowych terenów zieleni. Dopuszcza się utrzymanie istniejącego zagospodarowania terenów.

Strefa ośrodków integralnych – oznaczona na rysunku studium symbolem „D”

Strefa obejmuje pozostałe miejscowości gminne, które wyznaczono w oparciu o istniejącą zwartą zabudowę. Zagospodarowanie strefy polegać powinno na uzupełnieniu istniejącej zabudowy. Ponadto w strefie dopuszcza się lokalizację wszelkich obiektów infrastruktury niezbędnych do prawidłowego zagospodarowania terenów. Dopuszcza się utrzymanie istniejącego zagospodarowania terenów.

Strefa rolniczo – przyrodnicza – oznaczona na rysunku studium symbolem „E”

Strefa obejmuje pozostałą część gminy, głównie tereny rolnicze, lasy oraz wody powierzchniowe. W strefie znajduje się zabudowa zagrodowa w znacznej mierze rozproszona. Należy dążyć do minimalizacji przekształceń terenów rolniczych oraz dalszego rozproszenia zabudowy poprzez jej koncentrację w ramach strefy, wskazanych do zabudowy.

2.1. Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Lidzbark wskazano obszary wyłączone z zabudowy. Są to:

- tereny lasów oraz tych wskazanych do zalesienia, z wyłączeniem terenów zabudowanych Lasów Państwowych i pasów infrastruktury technicznej oraz budowy obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej oraz realizacji inwestycji celu publicznego;
- użytki ekologiczne;
- tereny wód powierzchniowych za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej;

- tereny rezerwatów przyrody Jar Brynicy, Bagno Koziana, Rezerwat przyrody Klonowo;
- tereny cmentarzy, obejmujące cmentarze czynne i nieczynne za wyjątkiem budowy obiektów małej architektury i kultu religijnego;
- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgonie z przepisami odrębnymi;
- strefy kontrolowane gazociągów wysokiego ciśnienia wynikające z przepisów odrębnych;
- obszar udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych za wyjątkiem obiektów służących do obsługi tych terenów;
- tereny zieleni naturalnej za wyjątkiem szlaków rowerowych, szlaków pieszych oraz obiektów małej architektury;
- strefa ochronna zbiorników wodnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w Nowym Dworze (I/ 11 data wpisu do rejestru zabytków 29.12.1969r.).

3. TURYSTYKA

Gmina Lidzbark charakteryzuje się dużym potencjałem turystycznym, który zdeterminowany jest w głównej mierze licznymi formami ochrony przyrody, dużą lesistością, wieloma zbiornikami wodnymi otwartymi, ciekami wodnymi, a także licznymi obiektami o dużej wartości kulturowej. W studium wyznaczono miejscowości o największym potencjale rozwoju turystyki, należą do nich: Lidzbark, Cibórz, Klonowo, Kurojady, Jeleń, Wąpiersk, Chelsty oraz Kiełpiny.

Rozwój turystyki opierać się będzie na wykorzystaniu walorów i zasobów przyrodniczych gminy, dużych kompleksów leśnych, licznych jezior, rzeki Wel, urozmaiconej rzeźby ukształtowania terenu oraz licznych form ochrony przyrody.

Rozwój założenia winien być realizowany poprzez takie działania jak:

- Uporządkowanie i zagospodarowanie turystyczne istniejących terenów rekreacyjnych przy j. Kiełpińskim oraz ośrodków wypoczynkowych przy jeziorze Lidzbarskim;
- Utworzenie miejskiego systemu zieleni w strefach zurbanizowanych celem urozmaicenia i uatrakcyjnienia przestrzeni miasta;
- Zachowanie i utrzymanie zieleni naturalnej otwartej wzdłuż rzeki Wel celem utrzymania wodnych tras turystycznych z możliwością realizacji przystani;

- Utrzymanie i uatrakcyjnianie istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej wraz z jej rozbudową;
- Utrzymanie istniejących oraz wytyczenie nowych tras turystycznych, pieszych i rowerowych łączących miejscowości o największym potencjale turystycznym w jednolity system;
- Rewitalizację ważnych dla miasta terenów zwłaszcza obszarów starego miasta;
- Zagospodarowanie turystyczne jeziora Kiełpińskiego, Lidzbarskiego oraz Grądy poprzez budowę przystani wodnych, terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych wraz z usługami towarzyszącymi celem rozwoju turystyki wodnej;
- Rewitalizacja i zagospodarowanie terenów wokół umocnień polowych z 1939 r., celem wykorzystania ich jako atrakcji turystycznych;
- Realizacja przystani na rzece Wel w miejscowościach Chelsty (planowana MEW), Kurojady (istniejąca MEW), Lidzbark (na wysokości jeziora Markowego), Cibórz (planowana MEW).

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

4.1. Główne kierunki ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców. Do celów i priorytetowych działań ekologicznych zaliczono:

1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:

- ochrona powietrza:
 - termomodernizacja obiektów w celu oszczędności energii cieplnej;
 - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą;
- ochrona przed hałasem:

- budowa obwodnicy miasta Lidzbark;
- remonty dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich;
- budowa ciągów pieszo – rowerowych;
- ochrona powierzchni ziemi:
 - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi;
 - likwidacja „dzikich” wyrobisk pisku;
 - sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
 - monitorowanie stanu środowiska;

2) właściwa gospodarka wodno – ściekowa w celu ochrony wód:

- właściwa gospodarka ściekowa:
 - modernizacja, budowa i rozbudowa oraz usprawnienie funkcjonowania oczyszczalni ścieków;
 - rozbudowa sieci kanalizacyjnej w pierwszej kolejności w granicach aglomeracji Lidzbark oraz wyznaczonych na rysunku studium, w dalszej kolejności na pozostałych terenach gminy;
 - budowa urządzeń oczyszczających wody deszczowe wprowadzane siecią kanalizacyjną do odbiorników;
 - budowa przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie;
- zaopatrzenie w wodę:
 - rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej zgodnie z rysunkiem studium;
 - sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej;
 - modernizacja i renowacja ujęć i stacji uzdatniania wody zgodnie z przepisami odrębnymi;
- właściwa gospodarka wodna:
 - inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji;
 - wdrażanie programu redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych;

3) rozwój obszarów zalesionych:

- nadzór nad gospodarką leśną;
- zalesianie gruntów rolnych najniższych klas po sporządzeniu dokumentacji przyrodniczej oraz analiz krajobrazowych z uwzględnieniem zakazu zalesienia na nieużytkach oraz polanach śródleśnych;

- prowadzenie zalesienia równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów;
 - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
 - wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych – Natura 2000;
 - dążenie do opracowania planu ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego;
 - ujednoczenie zasad ochrony i zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu;
 - objęcie ochroną enklaw leśnych, terenów bagiennych i podmokłych oraz mokradeł (użytki ekologiczne);
- 4) gospodarka odpadami i zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
- gospodarka odpadami:
 - rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów;
 - likwidacja dzikich wysypisk;
 - prowadzenie działalności edukacyjnej;
 - pomoc w uzyskaniu dofinansowania usuwania azbestu;
 - zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
 - zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrole przewozów i stanu technicznego;
 - realizacja programu bezpieczeństwa powodziowego;
 - preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
- 5) edukacja ekologiczna:
- propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju;
 - promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym: organizowanie konkursów ekologicznych dla szkół, sołectw i mieszkańców gminy;
 - rozwój zagospodarowania edukacyjnego i turystycznego obszarów leśnych (ścieżki edukacyjne, szlaki, tablice informacyjne itp.);
 - wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy i lokalne organizacje pozarządowe, wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych;
 - wspieranie działań stowarzyszeń w zakresie edukacji ekologicznej;
- 6) gospodarczy i rolniczy rozwój regionu z zachowaniem zasad trwałego rozwoju:
- rozwój rolnictwa ekologicznego – promowanie rolnictwa ekologicznego;
 - wdrażanie programów rolno – środowiskowych;
 - rozwój bazy agroturystycznej;

- monitoring ruchu turystycznego;
- bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych poprzez właściwą politykę gospodarki przestrzennej.

Ponadto do działań minimalizujących zagrożenia środowiska zaliczono:

- dostosowanie struktur obszarów wiejskich i rolnictwa w związku z naszą obecnością w unii europejskiej z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej;
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych;
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia;
- poprawa dostępności komunikacyjnej oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi oraz towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne;
- poprawa stanu zdrowotnego lasów prywatnych.

4.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

W granicach gminy Lidzbark znajdują się następujące tereny (lub ich fragmenty) objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity z Dz. U. 2015 poz. 1651 z późn. zm.).

Rezerваты przyrody

Nazwa rezerwatu	Pow. (ha)	Przedmiot ochrony	Akt prawny powołujący rezerwat
Bagno Koziana	54,85	ostoja ptactwa wodno-błotnego	MP z 1991 r. Nr 38, poz. 273
Jar Branicy	26,07	las mieszany o cechach zespołu naturalnego z bogatą roślinnością zielną o nieprzeciętnych walorach krajobrazowych	MP z 1955 r. Nr 40, poz. 396
Klonowo	31,92	las mieszany ze stanowiskami roślin chronionych typowy dla Pojezierza Golubsko- Dobrzyńskiego	MP z 1958 r. Nr 62, poz. 350

Użytki ekologiczne

Nazwa	Pow. (ha)	Przedmiot ochrony	Akt powołania	Dziennik Urzędowy
Bładowo	139,04	zmeliorowane torfowisko niskie	Rozporządzenie Nr 82 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Bładowo"	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2009 r. Nr 105, poz. 1715
Chełsty	14,22	fragment doliny rzeki Wel położony na północ od wsi Chełsty z wilgotnymi lasami	Rozporządzenie Nr 81 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Chełsty"	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2009 r. Nr 105, poz. 1714
Kurojady	2,90	zakrzaczone i zadrzewione zakole rzeki Wel	Rozporządzenie Nr 89 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Kurojady"	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2009 r. Nr 105, poz. 1722
Studnia Nietoperzowa Zalesie	0,01	studnia będąca miejscem zimowania nietoperzy	Rozporządzenie Nr 47 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10 października 2002 roku w sprawie uznania za użytek ekologiczny	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2002 r. Nr 130, poz. 1831
Torfowisko Wąpierskie	6,50	torfowisko przejściowe	Rozporządzenie Nr 90 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Torfowisko Wąpierskie"	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2009 r. Nr 105, poz. 1723
Klonowo	5,71		Zarządzenie 13/96	Dz. Urz. Woj. z 1996 r. Nr 305, poz. 107

Pomniki Przyrody

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód (cm)	Wysokość (m)	Lokalizacja	Rok uznania
1.	59/52	dąb sp. Quercus sp.	375	32	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Sarnia Góra oddz. 229, przy drodze publicznej Górzno- Klonowo	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 8/53 z 1953 r.
2.	60/52	dąb sp. Quercus sp.	315	32	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Sarnia Góra oddz. 236c, przy drodze oddziałowej	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 8/53 z 1953 r.
3.	61/52	dąb sp. Quercus sp.	340	22	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Sarnia Góra oddz. 200, na skarpie nad jez. Lidzbarskim	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 8/53 z 1953 r.
4.	52/113 /78	jałowiec pospolity Juniperus communis-3 szt. (2 szt. w formie krzewów o zwartej koronie)	1250-obwód korony; 507-obwód korony 47	7	w. Nowy Zieluń, w odległości ok. 200 m od szosy Lubowidz-Lidzbark, w administracji Nadleśnictwa	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 57 poz. 43 z 23.10.1978 r. Kom. Woj. Ciech. z dn. 17.08.1978 r.

5.	87/148 /79	jesion wyniosły Fraxinusexcelsior	343	21	w. Dłutowo, teren parku podworskiego	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 5 poz. 39 z 29.12.1979 r. Kom. Woj. Ciech. Z 23.11.1979r.
6.	99/160 /80	lipa drobnolistna Tiliacordata- 2 szt.	320, 287	19	m. Lidzbark, przy kościółce	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 7 poz. 53 z 06.12.1980 r. Kom. Woj. Ciech. z 4.08.1980 r.
7.	100/16 1/80	dąb szypułkowy Quercus robur	274	20	m. Lidzbark, teren skweru przed stacją PKP w Lidzbarku	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 7 poz. 53 z 06.12.1980 r. Kom. Woj. Ciech. z 4.08.1980 r.
8.	111/17 2/80	jałowiec pospolity Juniperus communis	76	7	w. Tarczyny, grunt między własnością b. PGR-u i p. K. Kowalskiego, po prawej stronie drogi Kiełpiny- Tarczyny w odległości 50 m.	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 8 poz. 63 z 31.12.1980 r. Kom. Woj. Ciech. z 15.12.1980 r.
9.	254/31 5/86	dąb szypułkowy Quercus robur	234	19	m. Lidzbark przy Kościółce Ewangelickim	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 14 poz. 371 z 31.12.1986 r. Zarz. Nr 29/86 Woj. Ciech. z 1.12.1986 r.
10.	262/32 3/86	jesion wyniosły Fraxinusexcelsior	433	20	m. Lidzbark, rosnący przy budynku Nadleśnictwa Lidzbark	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 14 poz. 371 z 31.12.1986 r. Zarz. Nr 29/86 Woj. Ciech. z 1.12.1986 r.
11.	263/32 4/86	dąb szypułkowy Quercus robur- 5 szt.	203-410	22-30	w. Klonowo, Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Samia Góra, w sąsiedztwie składnicy drewna	Dz. Urz. WRN w Ciechanowie Nr 14 poz. 371 z 31.12.1986 r. Zarz. Nr 29/86 Woj. Ciech. z 1.12.1986 r.
12.	264/32 5/86	dąb szypułkowy Quercusroburaleja 54 szt.	9-351	18	Wzdłuż drogi biegnącej od Nadleśnictwa Lidzbark w kierunku Piaseczna	Dz.Urz. Woj. Warm- Maz Nr 161 poz.2463 z 22.09.2011 r. Dz.Urz. WRN w Ciechanowie Nr 14 poz. 371 z 31.12.1986 r. Zarz. Nr 29/86 Woj. Ciech. z 1.12.1986 r.
13.	319/38 0/89	klon pospolity Acerplatanoides- 8szt., lipa drobnolistna Tiliacordata- 8szt., brzoza brodawkowata Betulapendula- 1szt., dąb szypułkowy Quercus robur	167-275 186-305 247, 172 192	20-24	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Samia Góra oddz. 187- Wzdłuż drogi dojazdowej do osady leśniczego, od szosy Lidzbark-Brodnica	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 12 poz. 345 z 20.12.1989 r. Zarz. Nr 35/89 Woj. Ciech. z 30.11.1989 r.

14.	325/38 6/89	lipa drobnolistna Tiliacordata	336	20	m. Lidzbark Welski, ul. Garbuzy	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 12 poz. 345 z 20.12.1989 r. Zarz. Nr 35/89 Woj. Ciech. z 30.11.1989 r.
15.	330/39 1/89	dąb szypułkowy Quercus robur	330	20	w. Klonowo- przy stacji PKP, przy budynku administrowanym przez Nadleśnictwo Lidzbark	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 12 poz. 345 z 20.12.1989 r. Zarz. Nr 35/89 Woj. Ciech. z 30.11.1989 r.
16.	331/39 2/89	klon pospolity Acerplatanoides	340	21	m. Lidzbark Welski, ul. Garbuzy	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 12 poz. 345 z 20.12.1989 r. Zarz. Nr 35/89 Woj. Ciech. z 30.11.1989 r.
17.	333/39 4/89	grusza pospolita Pyruscommunia	410	16	w. Wąpiersk, dz. Nr 120 własność p. A. Sandwickiego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 12 poz. 345 z 20.12.1989 r. Zarz. Nr 35/89 Woj. Ciech. z 30.11.1989 r.
18.	361/42 2/93	dąb szypułkowy Quercus robur	352	21	m. Kurojady, teren ośrodka wypoczynkowego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 4 poz. 21 z 12.03.1993 r. Rozp. Nr 4/93 Woj. Ciech. z 03.03.1993 r.
19.	363/42 4/93	lipa drobnolistna Tiliacordata- 232 szt., klon pospolity Acerplatanoides- 37 szt., klon jawor Acer pseudoplatanus- 13szt., kasztanowiec biały Aesculus hippocastanum, brzoza brodawkowata Betulapendula- 9 szt., sosna pospolita Pinussilvestris- 2 szt., świerk pospolity Piceaabies- 4 szt., olsza- 2 szt., dąb szypułkowy Quercus robur	80-345	19-25	m. Lidzbark Welski, ciąg spacerowy nad jez. Lidzbarskim	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 11 poz. 76 z 30.07.1993 r. Rozp. Nr 22/93 Woj. Ciech. z 20.07.1993 r.
20.	366/42 7/93	lipa drobnolistna Tiliacordata	445	17	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Borówno oddz. 120i	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 11 poz. 76 z 30.07.1993 r. Rozp. Nr 22/93 Woj. Ciech. z 20.07.1993 r.
21.	368/42 9/94	jałowiec pospolity Juniperus communis- trzy pniowy	50,60,27	8,5	w. Koty, na gruntach stanowiących własność p. Adama Ługowskiego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
22.	369/43 0/94	dąb szypułkowy Quercus robur	320	22	Nadleśnictwo Lidzbark Welski, Leśnictwo Sarnia Góra oddz. 245b, nad jez. Wlecz	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.

23.	371/43 2/94	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	390	28	Nadleśnictwo Lidzbark, oddz. 238g, ok. 5 m na N od brzegu jez. Zwórzno	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
24.	372/43 3/94	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	385	24	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Bryńsk Szlachecki oddz. 118j	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
25.	373/43 4/94	Żywotnik zachodni <i>Thujaoccidentalis</i>	190	18	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Bryńsk Szlachecki oddz. 119R, przy leśniczówce w Bryńsku Szlacheckim	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
26.	376/43 7/94	żywotnik olbrzymi <i>Thujagigantea</i>	160 i 173	19	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Nowy Dwór, oddz. 6b	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
27.	378/43 9/94	głaz narzutowy	735	1,1	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Klonowo, przy drodze obok szkółki w oddz. 230a	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 3 poz. 16 z 28.02.1994 r. Rozp. Nr 5/94 Woj. Ciech. z 03.02.1994 r.
28.	379/44 0/94	lipa drobnolistna <i>Tiliacordata</i>	320	20	w. Bryńsk, przy skrzyżowaniu drogi wiejskiej w Bryńsku i drogi do Ostrowa Bryńskiego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 29 poz. 203 z 30.12.1994 r. Rozp. Nr 26/94 Woj. Ciech. z 20.12.1994 r.
29.	380/44 1/94	lipa drobnolistna <i>Tiliacordata</i>	415	18	w. Bryńsk, na dz. Nr 199/2, własność p. Henryka Szuleckiego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 29 poz. 203 z 30.12.1994 r. Rozp. Nr 26/94 Woj. Ciech. z 20.12.1994 r.
30.	385/44 6/94	głaz narzutowy	594	0,9	w. Jamielnik, dz. Nr 129/11, własność p. Sławomira Mroza	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 29 poz. 203 z 30.12.1994 r. Rozp. Nr 26/94 Woj. Ciech. z 20.12.1994 r.
31.	389/45 0/95	żywotnik wschodni <i>Thujaoccidentalis</i>	141	9	w. Piaseczno, na terenie posesji będącej własnością Nadleśnictwa Lidzbark, oddz. 211h	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 15 poz. 51 z 10.08.1995 r. Rozp. Nr 17/95 Woj. Ciech. z 04.08.1995 r.
32.	390/45 1/95	świerk pospolity <i>Piceaabies</i>	270	32	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Sarnia Góra, oddz. 224h	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 15 poz. 51 z 10.08.1995 r. Rozp. Nr 17/95 Woj. Ciech. z 04.08.1995 r.
33.	391/45 2/95	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	325	25	Nadleśnictwo Lidzbark, Leśnictwo Sarnia Góra, oddz. 224H, skraj łąki nad jez. Wlecz	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 15 poz. 51 z 10.08.1995 r. Rozp. Nr 17/95 Woj. Ciech. z 04.08.1995 r.

34.	395/45 6/95	klon pospolity Acerplatanoides	350	17,5	m. Lidzbark Welski, dz. 139/1, własność p. Andrzeja Różyckiego zam. Żukowo	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 24 poz. 116 z 18.12.1995 r. Rozp. Nr 25/95 Woj. Ciech. z 18.12.1995 r.
35.	399/46 0/95	dąb szypułkowy Quercusroburaleja 49 szt.	125-350	20-24	w. Klonowo, przy drodze gruntowej Klonowo- Wlewsk	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 24 poz. 116 z 18.12.1995 r. Rozp. Nr 25/95 Woj. Ciech. z 18.12.1995 r.
36.	410/47 1/96	lipa drobnolistna Tiliacordata	307	20	w. Mikołajki, dz. Nr 2, własność p. Sławomira Wojenkowskiego	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 30 poz. 110 z 12.11.1996 r. Rozp. Nr 16/96 Woj. Ciech. z 30.10.1996 r.
37.	415/47 6/96	grab pospolity Carpinusbetulus	214	15	w. Kiełpiny, dz. 149 wchodzącej w skład drogi gminnej Kiełpiny- Rynek	w. Kiełpiny, dz. 149 wchodzącej w skład drogi gminnej Kiełpiny-Rynek
38.	416/47 7/96	lipa drobnolistna Tiliacordata	353	20	w. Kiełpiny, przy drodze krajowej Lubawa- Lidzbark (przy wejściu do S.P. w Kiełpinach)	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 30 poz. 110 z 12.11.1996 r. Rozp. Nr 16/96 Woj. Ciech. z 30.10.1996 r.
39.	417/47 8/96	lipa szerokolistna Tiliaplathyphylus	364	20	w. Kiełpiny, przy drodze krajowej Lubawa- Lidzbark, przy Ośrodku Zdrowia	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 30 poz. 110 z 12.11.1996 r. Rozp. Nr 16/96 Woj. Ciech. z 30.10.1996 r.
40.	443/50 4/97	dąb szypułkowy Quercus robur	395	20	w. Klonowo, przy siedzibie Nadleśnictwa Lidzbark	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 28/97 poz. 110 z 10.12.1997 r. Rozp. Nr 40/97 Woj. Ciech. z 08.12.1997 r.
41.	445/50 6/98	buk pospolity Fagussilvatica	293	20	w. Klonowo, na skarpie lasu nad jez. Lidzbarskim w sąsiedztwie siedziby Nadleśnictwa Lidzbark	Dz. Urz. Woj. Ciech. Nr 16 poz. 110 z 01.06.1998 r. Rozp. Nr 11/98 Woj. Ciech. z 28.05.1998 r.
42.	938	lipa drobnolistna Tiliacordata o trzech pniach	210, 310, 370	20	Nadleśnictwo Lidzbark Welski, m. Nowy Dwór 65 dz. nr 7, wł. p. A. Mejki, na prawym brzegu rz. Wkry	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 71 poz. 1204, 1999 r.

Welski Park krajobrazowy

Welski Park Krajobrazowy utworzony został 18 grudnia 1995 roku na terenie o powierzchni 20 444 ha. Posiada on otulinę o powierzchni 3 895,1 ha w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu. Park wraz z otuliną zajmuje łącznie 24339,1 ha. Pod względem powierzchni na terenie Parku przeważają użytki rolne (47 %). Osią hydrograficzną Parku jest rzeka Wel stanowiąca główny dopływ Drwęcy. W granicach Parku znajduje się centralna i północna część gminy (bez niewielkiego fragmentu terenu na północ od miejscowości Kiełpiny). Obejmuje on dolinę rzeki Wel, miasto Lidzbark. Otulina

Parku obejmuje miejscowości Wlewska, Zalesie oraz Słup położone w Obszarze Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego -Słup.

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego, na jego obszarze ustala się następujące szczególne cele ochrony:

1) Wartości przyrodniczych:

- a) zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Wel i jej doliny oraz licznych starorzeczy i odnóg, torfowisk i obszarów wodno-błotnych;
- b) zachowanie pozostałości naturalnych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej, obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;

2) Wartości historycznych i kulturowych:

- a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej;
- b) zachowanie i popularyzacja miejscowej gwary;
- c) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi poprzez popularyzację dziedzictwa materialnego i gromadzenie zbiorów muzealnych;

3) Waleńków krajobrazowych:

- a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego;
- b) zachowanie wysokich skarp polodowcowych rynien jeziornych i odcinków przełomowych rzeki Wel ze szczególnym uwzględnieniem jej odcinków o charakterze potoku górskiego.

Rozporządzenie wprowadza na terenie Parku i otuliny następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych miejsc schronienia i rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb i innych czynności podyktowanych racjonalną gospodarką leśną, rybacką i łowiecką;
- 3) likwidacji i niszczenia zakrzewień i zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów i bursztynu;

- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem rozpoczętej już eksploatacji złóż kruszywa, oraz udokumentowanych złóż kredy jeziornej - zależnie od wyników ekspertyz w przedmiocie wpływu takiej eksploatacji na środowisko przyrodnicze;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, regulacji i zabudowy hydrotechnicznej rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz innych prac mogących mieć niekorzystny wpływ na ekosystemy objęte ochroną i pogarszających stan zasobów wodnych, z wyłączeniem z zakazu budowy ujęć wody pitnej;
- 7) lokalizacji nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) lokalizacji obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych, skarp nadbrzeżnych rzek i jezior;
- 9) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych i innych powierzchni biologicznie aktywnych;
- 10) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 11) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 12) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy

Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy utworzony został w 1990 roku. Na terenie trzech województw, gdzie w województwie warmińsko-mazurskim zajmuje on powierzchnie 8632,7 ha. Park powstał na mocy Uchwały Nr 58/X/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Ciechanowskiego nr 8, poz. 67) i Rozporządzenia Nr 1/90 Wojewody Toruńskiego z dnia 11 września 1990 r. w sprawie utworzenia Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Toruńskiego nr 18, poz. 205). Pod względem powierzchni na terenie Parku przeważają użytki rolne (47 %).

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 38 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego w części dotyczącej województwa

warmińsko-mazurskiego (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 140 poz. 1650), celami ochrony Parku są:

- ochrona krajobrazu młodoglacjalnego;
- ochrona siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem naturalnych i półnaturalnych łąk, torfowisk i terenów podmokłych;
- ochrona naturalnego krajobrazu wiejskiego, mozaiki łąk i pól;
- ochrona ładu przestrzennego w enklawach i półenklawach leśnych.

W Parku wprowadzono następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku- Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232z późn. zm.);
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronie i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeśli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcze wodnej lub rybackiej;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obiektów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezścielową;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Dla Parku sporządzono projekt Planu Ochrony Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego do roku 2030 (Toruń – Górzno-Czarny Bryńsk, listopad 2008 r.).

Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazy o zróżnicowanych ekosystemach oraz tereny wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb człowieka związanych z turystyką i wypoczynkiem. Umiarkowane zagospodarowanie tych terenów powinno zapewniać stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu pełnią często rolę korytarzy ekologicznych, np. doliny rzek i ciągi jezior, umożliwiające migrację zwierzętom, roślinom oraz grzybom, służąc wymianie i zachowaniu puli genowej poszczególnych gatunków. Obszary chronionego krajobrazu są przeznaczone głównie na rekreację, a działalność gospodarcza podlega tylko niewielkim ograniczeniom (zakaz budowania zakładów przemysłowych i obiektów uciążliwych dla środowiska, zakaz niszczenia środowiska naturalnego).

Na terenie gminy znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego-Słup (Rozporządzenie Nr 29 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Parku Krajobrazowego – Słup (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70, poz. 1345) oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Górnej Wkry (Rozporządzenie Nr 109 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 176, poz. 2577).

Wprowadzają one m.in. następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB140008 Doliny Wkry i Mławki. Posiada on obszar 28 751,5 ha, a na terenie gminy obejmuje tereny położone w dolinie i sąsiedztwie rzeki Wkry. Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące gatunki ptaków: błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), derkacz (*Crex crex*), podróżniczek (*Luscinia svecica*), kszyc (*Gallinago gallinago*), kulik wielki (*Numenius arquata*).

Ponadto na południe od jeziora Lidzbarskiego w granicach Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego znajduje się Obszar Natura 2000 PLH280012 Ostoja Lidzbarska posiadająca powierzchnię 8866,9 ha. Jezioro Jeleńskie obejmuje część Obszaru Natura 2000 Ostoja Weksła posiadająca powierzchnię 3 384,4 ha, zaś dolina rzeki Wel od miejscowości Lidzbark wchodzi w granice Obszaru Natura 2000 PLH280015 Przełomowa Dolina Rzeki Wel posiadając powierzchnię 1259,7 ha.

Lasy ochronne

Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych – zidentyfikowanych według kryteriów HCVF (High Conservation Value Forests) adaptowanych do warunków Polski przez Związek Stowarzyszeń „Grupa Robocza FSC – Polska”. Dominujące funkcje lasów ochronnych: lasy ochronne ogólnego przeznaczenia: glebochronne, ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne; lasy ochronne specjalnego przeznaczenia: na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, wodochronne; lasy gospodarcze: pozyskiwanie drewna, lasy nasienne. Kategorie HCVF wraz ze sposobem gospodarowania na terenie gminy Lidzbark zostały scharakteryzowane w części Uwarunkowań.

Proponowane formy ochrony przyrody

W Planie Ochrony Górznieńsko – Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego do roku 2030 (Toruń – Górzno-Czarny Bryńsk, listopad 2008 r.) wskazano Potrzebę uzupełnienia form ochrony przyrody, m.in. poprzez objęcie ochroną rezerwatową obszaru „Łąki Bryńskie”. Jak podaje dokument obszar ten powinien objąć teren podmokłych łąk w dolinie Brynicy – na południe od jeziora Bryńskiego Południowego. Należy zweryfikować pierwotną powierzchnię planowanego rezerwatu przyrody (11,56 ha) i objąć ochroną najcenniejsze zbiorowiska łąk i pastwisk ze storczykami. W celu uniknięcia konfliktów społecznych ochroną objąć należy tereny własności Skarbu Państwa.

W Projekcie Planu Ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego w celu ochrony przyrody i kształtowaniem krajobrazu zaleca się wprowadzenie następujących form ochrony przyrody:

Rezerwat przyrody „Rzeka Wel” obejmujący Rzekę Wel w granicach działek ewidencyjnych wraz z pasem o szerokości 10 m po obu stronach, na odcinku od Lidzbarka do północnej granicy Parku, z wyłączeniem odcinka rzeki w granicach rezerwatu Piekiełko (73,21 ha). Rzeka „włosienicznikowa” jest miejscem występowania cennych gatunków: koza *Cobitis taenia*, różanka *Rodeus sericeus*, piskorz *Misgurnus fossilis*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piekielnica *Alburnoides bipunctatus* ryb łososiowatych.

Rezerwat przyrody „Torfowisko Kurojady” jest to śródleśne mszarne torfowisko wysokie z torfowcami *Sphagnum sp.*, turzycą bagienną *Carex limosa*, bagnicą torfową *Scheuchzeria palustris*, zlokalizowane na północ od Lidzbarka (2,63 ha).

Rezerwat przyrody „Źródlika Kiepińskie”. Rezerwat obejmować ma śródleśne źródlika i łąg na południowy wschód od Jeziora Kiepińskiego (5,94 ha). Śródleśny kompleks źródlisk z łągami porasta stanowisko gwiazdnicy grubolistnej *Stellaria crassifolia* i błotniszka wełnistego *Helodium blandowii*. Miejsce występowania rzadkich bezkręgowców związanych ze źródłiskami oraz ostoja dużych ssaków.

Rezerwat przyrody „Bagna Jeleńskie”. Rezerwat położony na wschód od miejscowości Jeleń, tworzony przez kompleks torfowisk i jezior o powierzchni 121,42 ha. Jest to obszar największych z kompleksów torfowisk wysokich na terenie Parku z trzema jeziorami dystroficznymi. Duże populacje przygielki białej *Rhynchospora alba*, bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*, turzycy bagiennej *Carex limosa*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*. Stanowisko haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*. Miejsce łągowe kilku par żurawia *Grus grus*.

Strategia rozwoju dla Miasta i Gminy Lidzbark wskazuje, iż planuje się na terenie gminy rezerwaty:

- Kopaniarze o powierzchni 156,58 ha (leśny, który ma chronić kilka oddziałów leśnych z grądem, borem mieszanym, borem sosnowym świeżym i brzezinał bagiennał);
- Torfowisko Piaseczeńskie o powierzchni 16,7 ha (w celu ochrony zbiorowisk wodno - torfowiskowych).

W przypadku braku celowości lokalizacji ww. planowanych form ochrony przyrody teren pod nieprzeznaczony należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

4.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- zachowania wartości oraz ciągłości powiązań przyrodniczych i ich różnorodności w procesie planistycznym poprzez:
 - ograniczenie lokalizacji wszelkiego rodzaju obiektów kubaturowych na terenach o trudnych warunkach geotechnicznych (tereny podmokłe, skarpy, doliny);
 - unikanie przerywania podczas inwestycji naturalnych ciągów wodnych;
 - nawiązanie do struktur terenowych podczas projektowania terenów komunikacyjnych;
- podporządkowanie zagospodarowania terenów pod potrzeby prawidłowego funkcjonowania środowiska:
 - proces budowlany, prace ziemne przeprowadzać w sposób skoordynowany w celu uniknięcia przesuszania terenu i zmniejszenia erozji;
 - przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony gruntów najwyższych klas i gruntów organicznych;
- ograniczenia takich uciążliwości jak emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, nadmiernego poboru wody, niezgodnego z przepisami sposobu gromadzenia ścieków:
 - ograniczenie poboru z indywidualnych ujęć wody;
 - ochrona i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu, zwłaszcza podmokłych, istniejących stawów, starorzeczy oraz budowa sztucznych zbiorników wodnych do retencjonowania wód w tym podczyszczonych ścieków deszczowych i roztopowych;

- zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji;
- nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną: likwidacja bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków, rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej; w miejscach, w których budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty stosować należy systemy indywidualne;
- lokalizacja zieleni izolacyjnej celem ochrony przed hałasem w obrębie źródła hałasu lub przy jego granicach;
- ograniczenie działań związanych z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych;
- ochrona czystości rzek oraz jezior;
- ograniczać lokalizację (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza – głównego źródła emisji ze źródeł technologicznych (zanieczyszczenia powodowane głównie przez zły stan techniczny zabezpieczeń);
- stopniową eliminację nieekologicznych źródeł ciepła (głównie z sektora komunalno – bytowego) powodujących tzw. rozproszoną emisję niską na rzecz uciepłwienia obszarów zwartej zabudowy w oparciu o sieć lokalnych systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, ogrzewania gazowego oraz systemów wykorzystujących: energię elektryczną, olej niskosiarkowy lub odnawialne źródła energii czy spalanie biomasy;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.);
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody:
 - ochrona terenów wodno – błotnych;
 - poprawa stanu czystości wód powierzchniowych poprzez stosowanie dobrych praktyk rolniczych;
 - ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych;
 - określenie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wrażliwych na antropopresję;

- rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych pieszych w celu uniknięcia samowolnych wędrówek turystów, które prowadzą najczęściej do dewastacji terenów cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym;
- traktowanie lasów jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej i krajobrazu gminy;
- zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej poprzez pozostawienie śródłądowych łąk, bagien, nieużytków i innych otwartych powierzchni;
- ochrona powierzchni ziemi:
 - rekultywacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych (zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska);
 - likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk;
 - racjonalne gospodarowanie gruntami (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów);
 - zachowanie wartości przyrodniczych (poprzez ustalenia opisane w punktach powyżej);
 - utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej;
 - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych;
 - wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu lokalizacja pasa zieleni izolacyjnej, celem eliminacji zwiększonej erozji gleb oraz rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń;
 - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;
- dla charakterystycznych form ukształtowania terenu – eksponowanych i identyfikowalnych w krajobrazie gminy obowiązują następujące zasady ochrony:
 - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców;

- zachowanie skarp poprzez zakaz wprowadzania nowej zabudowy oraz wytyczania nowych dróg prostopadłych do skarp;
- celu zabezpieczenia terenów predysponowanych do osuwania się mas ziemnych wskazane jest wykonanie odpowiednich odprowadzeń wody z pól powyżej oraz obsadzenie roślinnością (krzewy) odsłoniętych gruntów;
- zachowanie i ochrona roślinności utrwalającej zbocza skarp oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu;
- realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych;
- ochrona zasobów wód podziemnych:
 - budowa i rozbudowa systematyczna sieci kanalizacyjnej;
 - w obszarze Głównego Zbiornika Wód Poziemnych, w miejscach gdzie kanalizacja jest zbyt kosztowna, ścieki sanitarne należy odprowadzać do przydomowych oczyszczalni ścieków lub innych indywidualnych systemów zapewniających ochronę wód podziemnych;
 - wspieranie i egzekwowanie programów racjonalnej gospodarki ściekowej;
 - odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych kanalizacji, a stamtąd do oczyszczalni ścieków;
 - odprowadzanie wód deszczowych do gruntu w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej o niskim i średnim wskaźniku intensywności w zależności od warunków gruntowo-wodnych w obszarze gminy;
 - określenie w planach miejscowych zasad zagospodarowania – między innymi znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnej - zapewniających gromadzenie, przechowywanie i powolny odpływ wód opadowych i roztopowych, określenie sposobu odprowadzania wód, m.in. opadowych z placów, parkingów, po odpowiednim oczyszczeniu do gruntu;
 - zagospodarowanie terenu objętego planem powinno być podporządkowane wymogom ochrony ilościowej i jakościowej wód podziemnych głównego zbiornika wód poziemych w celu utrzymania dobrego stanu chemicznego tych wód;
- ochrona przed polami elektroenergetycznymi:
 - zachowanie norm i odległości zabudowy od linii elektroenergetycznych oraz stacji bazowych telefonii komórkowej;
- ochrona przed hałasem:

- należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego;
- należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak np. nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu lub ekrany akustyczne;
- zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego;
- przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego planując tereny o różnych funkcjach należy zakwalifikować je do rodzajów terenów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Jeśli przewiduje się kilka rodzajów terenów należy ustalić poziom hałasu jak dla przeważającego rodzaju terenu;
- zaleca się stosowanie strefowości zagospodarowania, m.in. poprzez nie lokalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bezpośrednio w sąsiedztwie zabudowy przemysłowej, produkcyjnej.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Obiekty i tereny zabytkowe, objęte ochroną prawną

Spośród obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych i kulturowych, znajdujących się na terenie miasta i gminy Lidzbark część została objęta ochroną prawną, poprzez wpis do rejestru zabytków, a część ujęta w ewidencji konserwatorskiej i wskazana do objęcia ochroną ustaleniami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2014 poz. 1446, z późn. zm.). Na prace prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i w ich otoczeniu oraz obszarach wpisanych do rejestru zabytków zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami istnieje konieczność uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ). Wobec inwestycji budowlanych w odniesieniu do obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, zgodnie z art. 30 ust 2 i 39 ust. 3 ustawy Prawo budowlane istnieje konieczność

uzgodnienia lub uzyskania pozytywnej opinii WKZ. Zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga przez jego właściciela lub posiadacza:

- dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytków;
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym;
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości.

5.2. Ochrona obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków

Na terenie miasta i gminy Lidzbark zlokalizowane są obiekty objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków. Obowiązuje uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wyprzedzające wszelkie działania inwestycyjne przy tychże obiektach i na terenach zabytkowych.

Obiekty objęte ochroną konserwatorską wyszczególniono w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium.

5.3. Ochrona obiektów ujętych w ewidencji zabytków

Obiekty objęte ochroną w ramach wpisu do gminnej ewidencji zabytków należy objąć ochroną na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązuje ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki miejskie i wiejskie, z dominantami w postaci kościołów oraz historyczną zieleń zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych. Obowiązuje ochrona zachowanej zabytkowej struktury architektoniczno –przestrzennej w postaci układu ruralistycznego, zabytków architektury, zabytkowych parków i cmentarzy, zabytkowej zieleni zorganizowanej np. aleje przydrożne. Obowiązuje ochrona dróg i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych, występujących poszczególnymi częściami składowymi wsi. Obowiązuje pełna ochrona obiektów historycznych. Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej

jako jednego z elementów wystroju elewacji). Istnieje zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących poprowadzić do utraty wartości zabytkowej. Remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych.

5.4. Nieruchome zabytki archeologiczne

Obejmuje tereny o rozpoznanej, na podstawie badań, zawartości ważnych reliktyw archeologicznych. Na obszarze stanowiska archeologicznego wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu. Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, winny one pozostać nieużytkami. Planowanie inwestycji budowlanych w obrębie nawarstwień kulturowych starego miasta winno być poprzedzone stosownymi badaniami archeologicznymi, których wyniki pozwolą organowi konserwatorskiemu na podjęcie decyzji co do jej realizacji. Inwestycje „liniowe” (np. gaz, prąd, kanalizacja, telekomunikacja) winny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym. W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przez realizacją inwestycji. Zakres prac archeologicznych określony zostaje na etapie projektu budowlanego. Wszelkie prace ziemne wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Szczegółowy zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych określony zostanie w drodze decyzji wydanej przez WKZ na wniosek zamierzającego prowadzić roboty budowlane bądź ziemne. Egzemplarz dokumentacji z badań archeologicznych podlega po ich zakończeniu nieodpłatnemu przekazaniu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

5.5. Aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego

W poniższej tabeli przedstawiono aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego znajdujące się na terenie gminy Lidzbark.

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi	Droga/odcinek typowany do ochrony
1.	1278N	Granica województwa (Leżno Wielkie)	Odcinek Zalesie – Słup

		- Zalesie – Słup	o wybitnych walorach
2.	1298N	Granica województwa (Zieluń) – Dłutowo	Aleja o wybitnych walorach na całej długości
3.	541N	Lubawa – Lidzbark – Żuromin - Dobrzyń	Odcinek skrzyżowanie z drogą nr 538 – Kiełpiny

5.6. Ochrona obiektów sakralnych oraz parków

Kościóły i kaplice oraz cmentarze wszystkich wyznań, czynne i zamknięte – jako obiekty o szczególnej wartości zabytkowej i walorach krajobrazowych, a ponadto kościoły – jako dominanty architektoniczne, cmentarze jako miejsca pamięci, podlegają bezwzględnej ochronie.

Ponadto w stosunku do cmentarzy (obejmują zarówno te czynne jak i nieczynne) obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- ustala się obowiązek dostosowania realizowanych elementów zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia;
- dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki), a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obrębie historycznych cmentarzy obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wody, kaplice. Wszystkie prace należy poprzedzać właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania. Prace należy uzgodnić z WKZ, a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków – uzyskać pozwolenia WKZ na prowadzenie prac.

Ochronie podlegają także kapliczki i figurki, w sensie ich lokalizacji i formy przestrzennej, będące przejawem kultu religijnego i tradycji.

5.7. Ochrona obiektów architektury i budownictwa

Obiekty architektury i budownictwa winny być utrzymywane w dobrym stanie, a wszelkie zmiany użytkowania powodujące konieczność przystosowania do nowej funkcji, modernizacje i remonty wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Powyższe dotyczy również budynków gospodarczych towarzyszących szkołom, plebaniom, w obrębie zagród itp.. Ochronie podlega również starodrzew rosnący w sąsiedztwie obiektów o wartości kulturowej oraz założenia ogrodowe i zieleni komponowanej towarzyszącej zabudowie (m.in. przy plebaniach, szkołach, itd.), wobec założeń zieleni komponowanej – stosowanie zasad ochrony. Zabudowa mieszkalna, drewniana i murowana o cechach tradycyjnych charakterystycznych dla miejsca i regionu winna być zachowana i stanowić inspirację do kształtowania nowej zabudowy.

Przy odtwarzaniu zabudowy należy kierować się zasadą, że nowy budynek powinien usytuowaniem, gabarytem, kształtem i pokryciem dachu nawiązywać do poprzedniego. W lokalizacji nowej zabudowy należy uwzględniać sąsiedztwo obiektów o wartości kulturowej - nowe budynki nie mogą być sytuowane w sposób degradujący istniejącą, tradycyjną zabudowę, a ich forma architektoniczna winna być dostosowana do otaczającej zabudowy i krajobrazu.

5.8. Ochrona wsi i osad o zachowanym układzie i wartościach kulturowych

Ochronie podlegają elementy historycznej struktury przestrzennej: układ przestrzenny, zabudowa o cechach tradycyjnych, budowle sakralne, tereny cmentarzy oraz charakterystyczne elementy naturalnego krajobrazu, tworzące z w/w kompozycję architektoniczno-krajobrazową.

Parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy oraz zagospodarowania terenu dla zapewnienia ciągłości w kształtowaniu architektury lokalnej, charakterystycznej dla danego regionu, powinny uwzględniać historyczne elementy podlegające ochronie, takie jak: linia zabudowy, skala zabudowy, sposób lokalizacji i przeznaczenia budynków, forma i gabaryty budynków architektury tradycyjnej i miejscowej, geometria oraz pokrycie dachu, kolorystyka dachów, nachylenie połaci dachowych z wyjątkiem budynków usługowych, produkcyjnych i składowych, rodzaj stosowanych

materiałów budowlanych, stolarki okiennej oraz tradycyjnego dla regionu detalu budowlanego, zdobnictwa ciesielskiego, stolarskiego, kowalskiego.

6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Na system komunikacyjny miasta i gminy Lidzbark składają się drogi kołowe (wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz linia kolejowa.

6.1. Komunikacja drogowa

Układ drogowy w mieście i gminie Lidzbark stanowią:

- ❖ drogi wojewódzkie nr 541 oraz nr 544 i powiatowe – stanowią podstawowy układ drogowy w gminie (wykaz dróg powiatowych przedstawiono w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium);
- ❖ drogi gminne – stanowią uzupełniający układ drogowy w gminie (wykaz dróg gminnych przedstawiono w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium);
- ❖ drogi wewnętrzne – drogi niebędące drogami publicznymi.

Ustala się następujące wytyczne do planów miejscowych:

- dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych i urządzeń technicznych związanych z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzeń związanych z potrzebami zarządzania ruchem;
- dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej;
- obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, budowli i urządzeń z wyłączeniem urządzeń infrastruktury technicznej, niezwiązanych z podstawowym przeznaczeniem terenu;
- dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z obsługą techniczną drogi – odwodnienia, oświetlenia itp., na warunkach zarządcy drogi w porozumieniu z gestorami sieci;
- parametry techniczne dróg wyznacza się na podstawie przepisów odrębnych;

- dopuszcza się realizację ciągów pieszo – rowerowych.

Ponadto do zadań wpływających na poprawę komunikacji drogowej w gminie Lidzbark zaliczono:

- modernizację drogi wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Żuromin do parametrów technicznych klasy G;
- modernizację drogi wojewódzkiej nr 544 Brodnica – Działdowo – Mława do parametrów technicznych klasy G – budowa obejść miejscowości Lidzbark Welski w ciągu drogi 544;
- budowę obejścia miasta Lidzbark po południowej stronie łączącego drogę wojewódzką 544 i drogę powiatową 1359 N. Wskazano dwa warianty południowego obejścia miasta.
 - ✓ Wariant 1 – zlokalizowany bliżej miasta, zakłada wykorzystanie drogi gminnej za przejazdem kolejowym, biegnie skrajem lasu przy terenach górniczych i dalej w kierunku rzeki Wel, przecina drogę powiatową i dalej do drogi wojewódzkiej nr 541. Wariant zakłada budowę nowego przejścia mostowego na rzece.
 - ✓ Wariant 2 – zlokalizowany dalej od miasta, zakłada wykorzystanie drogi gminnej na wysokości miejscowości Cibórz, dalej skręca na południe w kierunku rzeki Wel biegnie skrajem lasu i prostopadle w kierunku drogi powiatowej i drogi wojewódzkiej.
- remonty dróg powiatowych wymagających modernizacji;
- remonty dróg gminnych wymagających modernizacji.

Realizacja wyżej wymienionych zadań będzie obciążać budżet województwa, powiatu i gminy z możliwym udziałem środków z Unii Europejskiej.

6.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Lidzbark przebiega pierwszorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 208 o znaczeniu krajowym, relacji Chojnice – Działdowo, przechodząca przez obszar trzech województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego. Linia obsługuje transport pasażerski oraz towarowy. Na terenie gminy usytuowane są trzy stacje kolejowe.

Według ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przewidziana jest modernizacja linii kolejowych Działdowo – Chojnice i Działdowo – Nidzica – Wielbark – Ostrołęka.

6.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców miasta gminy Lidzbark będzie realizowane z istniejących ujęć wody w Lidzbarku, Dłutowie oraz Jeleniu.

Zachowuje się istniejące ujęcia wody. Dopuszcza się ich modernizację, automatyzację dla dostosowania ich do zmieniających się przepisów i standardów.

Nie wykorzystywane i nieudokumentowane zasoby wód podziemnych czwartorzędowych i kredowych powinny zostać udokumentowane i zbilansowane, a także stanowić rezerwę zasobów czystych wód podziemnych na okres kierunkowy.

W zależności od tempa rozwoju przestrzennego gminy, dla zachowania odpowiednich ciśnień w sieci przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej (stan obecny 129,6 km).

Budowa sieci wodociągowej winna być realizowana w pierwszej kolejności w obszarach wskazanych do zabudowy w strefach rozwoju A i B.

Dla terenów rozwojowych przewiduje się lokalizację sieci wodociągowej o średnicach wynikających z odpowiednich norm, przepisów i standardów.

Ponadto do zadań służących poprawie jakości zaopatrzenia gminy w wodę należy:

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom wody na cele bytowo-socjalne, o jakości spełniającej wymagane przepisami normy i standardy;
- utrzymanie wysokiego stopnia pewności dostawy wody w warunkach normalnych i w sytuacjach awaryjnych i zagrożenia kryzysowego;
- poprawa stanu technicznego sieci dla zminimalizowania jej awaryjności, zapobiegania stratom wody i uniknięcia wtórnego zanieczyszczenia;
- racjonalizacja gospodarki wodnej;
- kontynuacja budowy sieci wodociągowej na terenach nieuzbrojonych, a przeznaczonych w niniejszym studium pod zainwestowanie;
- kontynuacja budowy przyłączy do budynków.

Odprowadzanie ścieków

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych będzie realizowane w oparciu o zbiorczy system kanalizacji sanitarnej ze zlokalizowaną oczyszczalnią ścieków miejscowości Ciechanówko.

Miasto i część gminy Lidzbark (miejscowości: Wlewsz, Cibórz, Jamielnik) znajdują się w obszarze aglomeracji Lidzbark (Rozporządzenie Nr 48 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Lidzbark (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. z 2006 r. Nr 191 poz. 2676) o liczbie RLM również 7 096 z oczyszczalnią zlokalizowaną w Ciechanówku. *W przypadku zmiany granic aglomeracji lub uchylecia rozporządzenia powyższe zapisy studium nie są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*

W stosunku do rozproszonej zabudowy zagrodowej gospodarka ściekowa będzie realizowana w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

Wskazana jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na potencjalnych obszarach rozwoju zabudowy wskazanych na rysunku studium. Obszary te położone są bezpośrednio w sąsiedztwie terenów wyposażonych w system kanalizacji sanitarnej.

6.4. Elektroenergetyka

Nadrzędny element systemu elektroenergetycznego w gminie stanowią napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV, szczegółowo opisane w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium.

Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej, dla pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną niezbędną będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej. Ponadto w omawianym zakresie należy podjąć następujące działania:

- budowa nowych linii średniego i niskiego napięcia;
- budowa nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych dla zasilania nowych inwestycji na terenie miasta i gminy;
- realizacja stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikająca ze zwiększonego obciążenia;
- poprawa stanu technicznego.

Sieć rozdzielcza średniego napięcia, mieszcząca się na terenie miasta i gminy wykonana jest za pomocą elektroenergetycznych linii napowietrznych, charakteryzujących się strefami oddziaływania pola elektromagnetycznego mającymi znaczny wpływ na sposób zainwestowania terenów, na których jest wybudowana. Na terenach planowanego zainwestowania oraz na terenach intensywnej zabudowy

istniejącej, celowe jest rozważenie możliwości przebudowy linii napowietrznych na linie elektroenergetyczne kablowe – podziemne.

Linie i stacje elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć emitują pole elektromagnetyczne niejonizujące o częstotliwości 50 Hz. Lokalizowanie tych obiektów oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku muszą być zgodne z obowiązującymi normami.

Dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia należy zachować strefy ograniczonego użytkowania, wynikające z odpowiednich norm i przepisów – należy zachować minimalne odległości zabudowy od skrajnego przewodu linii.

Ponadto dla linii elektroenergetycznych wyznaczono pasy technologiczne, które wpływają na ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu.

Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

Do odnawialnych źródeł energii, które potencjalnie można wykorzystywać w gminie, zalicza się energię słoneczną, MEW (Mała Elektrownia Wodna – MEW) oraz energię powstałą z przetwarzania biomasy. Na rysunku studium wskazano istniejące oraz projektowane MEW. Aktualnie na rzece Wel istnieje mała elektrownia wodna w miejscowości Kurojady. Planuje się realizację MEW w miejscowości Chelsty i Cibórz.

Na podstawie mapy wiatrów w Polsce zaktualizowanej na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000 opracowanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej można stwierdzić, że teren gminy posiada korzystne warunki do rozwoju elektrowni wiatrowych. Jednakże z racji na położenie gminy na terenie licznych form ochrony przyrody oraz w zasięgu korytarzy ekologicznych o randze krajowej i regionalnej, odstąpiono od wyznaczenia tego kierunku w studium. Postuluje się, w celu zwiększenia bilansu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie, wykorzystanie energii słońca m.in. poprzez odchodzenie od tradycyjnego ogrzewania budynków i zastąpienie ich np. kolektorami słonecznymi.

6.5. Gazownictwo i ciepłownictwo

Przez teren miasta i gminy Lidzbark przechodzą sieci gazowe wysokiego ciśnienia opisane w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Przewiduje się dalszą rozbudowę gazociągów

średniego i niskiego ciśnienia w celu zwiększenie odbiorców gazu. Dla gazociągów obowiązują strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi.

Jednym z kierunków polityki energetycznej i ekologicznej państwa jest ciągle zmniejszanie zużycia energii pierwotnej dla celów komunalnych i mieszkaniowych oraz zastępowanie jej energią odpadową i odnawialną. Takimi działaniami mogą być:

- wykorzystanie biogazu i ciepła ze ścieków oczyszczalni;
- wykorzystanie odpadów komunalnych do celów energii cieplnej;
- wykorzystanie biomasy do ogrzewania budynków;
- wykorzystanie ciepła niskopotencjalnego odpadowego i ze środowiska za pomocą pomp ciepła, kolektorów słonecznych dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody;
- stosowanie niskoemisyjnych paliw grzewczych.

Rozwój ciepłownictwa powinien uwzględniać rozwój urbanistyczny miasta i gminy Lidzbark, jak i również wiele innych czynników, takich jak polityka ekologiczna państwa, ceny nośników energii, ochrona środowiska (w tym likwidacja kotłowni węglowych).

6.6. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie. Postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem połączonym z systemami sieci wojewódzkiej oraz krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu, np. za pomocą sieci Hotspotów.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego. Linie telekomunikacyjne w granicach miejscowych planów należy projektować jako podziemne z rozprawdzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne. Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzą także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) będzie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wniosek zainteresowanych operatorów.

6.7. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami istnieje pilna potrzeba podjęcia działań, które umożliwiłyby sukcesywny rozwój systemu selektywnej zbiórki, recyklingu i utylizacji odpadów komunalnych. Bardzo istotne i niezbędne będzie wdrożenie nowych technologii, dzięki którym nastąpi zmniejszenie szkodliwości i redukcja ilości odpadów przemysłowych.

Dnia 1 stycznia 2012 roku weszła w życie zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 nr 152 poz. 897). W wyniku tych zmian powstają nowe Wojewódzkie Plany Gospodarki Odpadami sporządzane na okres 6 lat z perspektywą do 12 lat. Niniejszy Plan zakłada utworzenie systemu rozwiązań regionalnych, tzw. Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w ramach których funkcjonować winny wszelkie niezbędne urządzenia i instalacje, w tym istniejące na terenie województwa składowiska odpadów, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i posiadające przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów. Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa Warmińsko-Mazurskiego 2011 – 2016 (podjętym uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XVIII/333/12 z dnia 19 czerwca 2012 r.), gminę Lidzbark zakwalifikowano do Regionu Zachodniego. Na terenie Regionu Zachodniego funkcjonują dwie instalacje regionalne – RIPOK, do których należą: Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” zarządzający Zakładem Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych RUDNO Sp. z o.o. w Rudnie k/Ostródy, a także Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” w Działdowie.

Zgodnie z ustawowymi wymogami od dnia 1 lipca 2013 r. obowiązuje nowy system odbioru odpadów, w związku z czym Rada Miejska w Lidzbarku podjęła uchwałę Nr XXVII/243/13 z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania porządku i czystości w gminie Lidzbark. Właściciele nieruchomości zbierają powstałe na terenie nieruchomości odpady w sposób selektywny oraz nieselektywny. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służącej do użytku publicznego w tym z chodników położonych wzdłuż należącej do niego nieruchomości w sposób mechaniczny lub ręczny. Regulamin określa wymagania w zakresie mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi. Określa sposób gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości i ich odbiór. Odpady odbywa się w odpowiednio oznakowanych pojemnikach lub workach z podziałem na rodzaje odpadów. Regulamin określa częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego. Określa również obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe oraz gospodarskie, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.

Odpady z terenu miasta i gminy odprowadzane są do regionalnego składowiska odpadów w Ciechanówku (gmina Lidzbark). Składowisko posiada pozwolenie zintegrowane ważne do 13 grudnia 2017 r.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Lidzbark do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie gminy zaliczono:

- Rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie Gminy Lidzbark;
- Budowę wodociągów;
- Budowę dróg gminnych;
- Budowę ulic na terenie miasta;
- Modernizację kotłowni – inwestycje w odnawialne źródła energii;
- Budowę łącznika ul. Jeleńskiej z Myśliwską wraz z modernizacją ul. Myśliwskiej;

- Budowę szkoły podstawowej w Lidzbarku;
- Budowę ośrodka sportowo-rekreacyjnego na terenach powojсковych;
- Renowację Biblioteki Miejskiej, ul. Zamkowej i Mickiewicza;
- Remont, modernizację i nadanie nowych funkcji społecznych budynkowi Domu Kultury;
- Renowację, konserwację i remont zabytkowego budynku Szkoły Podstawowej w Lidzbarku;
- Szlaki rowerowe, ich modernizację, wytyczenie nowych i oznaczenie – publikacja informatorów z przebiegiem tras rowerowych i szlaków pieszych;
- Stworzenie strefy bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości poprzez stworzenie systemu monitoring miasta;
- Remont, modernizację i wyposażenie świetlic wiejskich w: Klonowie, Nicku, Wąpiersku, Jamielniku, Adamowie, Słupie, Ciborzu;
- Budowę krytej pływalni w Lidzbarku;
- Budowę kompleksu boisk sportowych i kortów tenisowych;
- Budowę boisk sportowych i świetlic w miejscowościach gminnych
- Budowę podjazdów dla niepełnosprawnych w obiektach użyteczności publicznej;
- Budowę Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego;
- Budowę gminnych lokali socjalnych;
- Modernizację przychodni zdrowia w Lidzbarku.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Dokumentami, w których zawarte są ustalenia dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym są:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego,
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011 – 2016,

- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Działdowskiego.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie miasta i gminy Lidzbark zaliczono:

- modernizację drogi wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Żuromin do parametrów technicznych klasy G;
- modernizację drogi wojewódzkiej nr 544 Brodnica – Działdowo – Mława do parametrów technicznych klasy G – budowa obejść miejscowości Lidzbark Welski;
- modernizację dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych;
- modernizację linii kolejowych Działdowo – Chojnice i Działdowo – Nidzica – Wielbark – Ostrołęka.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ustalają obowiązek określenia w studium obszarów wymagających sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dla wyznaczonych obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² istnieje obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

W mieście i gminie Lidzbark nie określono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Uzależnione to jest od szczegółowego określenia przeznaczenia terenu oraz

powierzchni i kształtu działki inwestycyjnej. Propozycje scaleń i podziałów poprzez wyznaczenie granic działek, odbywać się będzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i odpowiednich decyzjach administracyjnych.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²

W granicach gminy wyznaczono obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Obszary przestrzeni publicznych

Warto zadbać o stworzenie ciekawych przestrzeni publicznych, które sprawiłyby lepszy odbiór gminy przez mieszkańców, użytkowników, jak również mogłyby stanowić wizytówkę gminy. Przestrzenie te należy wyeksponować i sprawić by stały się miejscami o ciekawych walorach architektonicznych. Dotyczy to realizacji placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi oraz realizacji nowych obiektów o charakterze architektury parkowej.

Rozwój gospodarczy gminy wymusza wyznaczenie nowych terenów aktywizacji, zarówno w dziedzinie gospodarczej, usługowej, produkcyjnej, jak i mieszkaniowej. Obszary o szczególnym przeznaczeniu wymagają sporządzenia miejscowych planów, które umożliwią ich prawidłowe zagospodarowanie i funkcjonowanie oraz niezbędną ochronę środowiska.

10. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszary wyznaczone do rozwoju zabudowy powinny być w pierwszej kolejności przeznaczone do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z rysunkiem studium, do obszarów dla których gmina zamierza sporządzić mpzp są:

- tereny aktywizacji gospodarczej (zabudowa produkcyjna, magazynowa, składowa, usługowa) w północno wschodniej części miasta w sąsiedztwie obwodnicy;
- tereny rozwoju zabudowy letniskowej oraz zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie jeziora Kiełpińskiego;

- tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej nad jeziorem Lidzbarskim.

Ścisłe określenie granic w/w obszarów nastąpi w drodze odpowiednich uchwał intencyjnych o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem podziału geodezyjnego nieruchomości objętych planem.

Należy dążyć do objęcia planami miejscowymi wyżej wymienionych obszarów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane będą wedle rozwoju i potrzeb społeczności lokalnej.

Na aktualnym etapie prac planistycznych nie określa się ściśle obszarów, które przesądzałyby o zamiarze sporządzenia stosownych planów miejscowych.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Zgodnie z Ustawą Prawo Wodne obszary zagrożenia powodzią obejmują:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
 - obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne,
 - pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają przepisom ustawy Prawo wodne zawierającym zakazy wykonywania robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, zwiększyć zagrożenie powodziowe, lub spowodować zagrożenie dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, a także dopuszczającym możliwości uzyskania zwolnienia z tych zakazów zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne.

Zgodnie z Systemem Osłony Przeciwoświsowej w granicach terenu opracowania występują tereny predysponowane do występowania ruchów masowych. Znajdują się one wzdłuż rynien subglacialnych Jeziora Lidzbarskiego (zachodnia część), Jeziora Kiełpińskiego (wschodnia część) oraz w dolinie Welu, powstałej w wyniku przekształcenia rynny subglacialnej – rynna została wykorzystana przez rzekę i częściowo przez nią zmieniona. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych winno się zachować wolne od zabudowy lub też przed przystąpieniem do lokalizacji budynków należy przeprowadzić badania geotechniczne wskazujące na możliwość lokalizacji obiektów.

12. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

- *Wprowadzanie nowej zabudowy według zasady koncentracji wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych;*
- *Wspieranie prawidłowego użytkowania gleb i ich ochrona przed wprowadzaniem niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych;*
- *Rozwój agroturystyki;*
- *Ograniczanie lokalizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym ze względu na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;*
- *Objęcie ochroną przed zmianą na cele nierolnicze terenów szczególnie cennych dla rozwoju rolnictwa;*
- poprawa jakości życia ludności rolniczej oraz warunków funkcjonowania gospodarstw, poprzez przeciwdziałanie bezrobociu i wspieranie restrukturyzacji rynku pracy w celu przechodzenia do działalności pozarolniczych, poprawę jakości wykształcenia, rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa lokalnych produktów rolnych, poprawę wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej, wsparcie dla modernizacji budynków i urządzeń służących produkcji rolnej, wprowadzanie do gospodarstw technologii proekologicznych, wspieranie działań producentów rolnych;
- Ochroną należy objąć zadrzewienia śródpolne, przygodne, tereny łąk i pastwisk.

W stosunku do obszarów leśnych ustala się następujące kierunki i zasady:

- zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa - *uwzględniając siedliska i gatunki będące pod ochroną*;
- zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych;
- poprawa stanu sanitarnego lasów;
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczenia lasów;
- *zalesianie terenów po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie*;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z organizacją zrębów i nasadzeń.

13. OBIEKTY I OBSZARY, DLA KTÓRYCH W ZŁOŻU KOPALINY WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego,
- wymogi dotyczące ochrony środowiska,
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

W gminie zlokalizowany jest teren górniczy LIDZBARK WELSKI IA, wskazany na załączniku graficznym symbolem PG.

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA

Na terenie miasta i gminy Lidzbark nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41 poz. 412).

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji

Charakterystyka przestrzeni zabudowanej upoważnia do stwierdzenia, że krajobraz terenów zurbanizowanych jest w znacznej mierze zdegradowany. Wobec oczekiwań poprawy warunków życia mieszkańców gminy, przekształceń wymaga znaczna ilość obiektów i założeń przestrzennych. Podstawowym zadaniem jest sanacja techniczna obiektów istniejących, głównie mieszkalnych. Wraz z poprawą warunków techniczno – użytkowych winna następować poprawa warunków estetycznych przez powrót do tradycyjnej zabudowy wiejskiej. Obszary zwartej zabudowy wiejskiej wymagają przekształceń i rehabilitacji (rozumianej ogólnie jako działania mające na celu przywrócenie pierwotnych lub nadanie nowych cech zdegradowanej przestrzeni i zabudowie, zarówno historycznej jak i współczesnej). Zamiast poszukiwać nowych terenów osiedleńczych należy wykorzystać istniejące przestrzenie niezabudowane, co pozwoli na prawidłową kontynuację i zachowanie historycznych układów przestrzennych wsi. W ramach zachodzących przemian strukturalnych w rolnictwie należy przekształcać i rewaloryzować istniejące założenia folwarczne z dopuszczeniem do lokalizacji na ich terenie przetwórci produktów rolnych. Największe potrzeby w zakresie przekształceń i rehabilitacji zabudowy wymagają miejscowości nie posiadające wykształconego centrum wsi, a nowa zabudowa powstaje w wielu przypadkach w znacznym rozproszeniu i chaosie.

Zgodnie z rysunkiem studium obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji to tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi.

Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

W gminie terenami niezabudowanymi wskazanymi do rekultywacji są:

- ❖ obszar górniczy w sąsiedztwie miasta Lidzbark,
- ❖ tereny składowiska odpadów w miejscowości Ciechanówko.

Działalność eksploatacyjna złóż kopalin przeobraża trwale tereny produkcyjnych gruntów rolnych i leśnych, w często trudne do rekultywacji nieużytki. Mając na względzie przywrócenie terenom przekształconym dawnych funkcji produkcyjnych i rekreacyjno-krajobrazowych należy dążyć do likwidacji na obszarach przeobrażonych powstałych deformacji powierzchni. Rekultywacja terenów górniczych winna być wykonana zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny składowiska odpadów powinny podlegać rekultywacji w chwili wypełnienia składowiska i jego zamknięciu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy znajdują się tereny linii kolejowej nr 208 o znaczeniu państwowym, relacji Chojnice – Działdowo, stanowiącej teren zamknięty zgodnie z decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów przez, które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Brak na terenie gminy większych zakładów przemysłowych, eliminuje zagrożenia środowiska i ludności, związane z procesami przemysłowymi. Źródłem zagrożenia (w przypadku awarii autocystern) jest transport drogowy materiałów niebezpiecznych, w tym głównie przewóz paliw płynnych autocysternami. W przypadkach awaryjnych, punktowymi źródłami skażenia środowiska przyrodniczego substancjami ropopochodnymi i zagrożeniem pożarem, są również stacje paliw. Lokalne zagrożenia mogą stwarzać niewłaściwie składowane i stosowane środki ochrony roślin.

Na terenie miasta i gminy Lidzbark występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią i prawdopodobieństwie wystąpienia 1 %. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią opiera

się na rzece Wel i Wkra. Na terenie miasta i gminy znajdują się również obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, wskazane we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP). Towarzyszą one rzece Wel i Wkra.